

Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28015>

Öz

Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i, bireylerin okuma becerilerine yönelik geli?tirdikleri öznel inanç ve de?erlendirmeleri ölçmek amacıyla 2016 y?l?nda Mustafa Y?ld?z ve Ay?e Bulut taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? bir **psikometrik araç?t?r**. Ölçe?in uyarlama ve do?rulama çal??ması, okuyucular?n kendilerini ne kadar yeterli, motive ve ba?ar?l? gördüklerini tespit etmeyi hedefler. Bu ölçek, e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin okuma süreçlerine dair **benlik alg?s?** düzeylerini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Ölçe?in yap?sall geçeri?ini sa?lamak amacıyla ileri düzey istatistiksel tekniklerden biri olan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i, yan?tlay?c?lardan okuma hakk?ndaki ifadelerle ne ölçüde hemfikir olduklar?n? belirtmelerini isteyen 5'li **Likert** tipi derecelendirme format?n? kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okur Benlik Alg?s?, Okuma, Öz Yeterlik, Psikometrik Ölçek, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Mustafa Y?ld?z, Ay?e Bulut

Amaç

Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin okuma yetenekleri ve performanslar? hakk?ndaki kendilerine yönelik alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, bireyin okuma ile ilgili görevleri yerine getirme konusundaki ki?isel yeterlik inançlar?n? (öz yeterlik) ve okuma eylemine kar?? geli?tirdi?i genel tutumu ölçmeye odaklan?r.

Ölçek, okuma süreçlerine dair olumlu veya olumsuz benlik alg?s? düzeylerini belirleyerek, e?itimcilerin ve ara?t?rmacılar?n ö?rencilerin okuma yeterliklerini ve motivasyonlar?n? art?rmaya yönelik hedefli stratejiler geli?tirmesine rehberlik eder. Bu sayede okuma ba?ar?s? ile psikolojik alg? arasındaki ili?ki bilimsel olarak incelenebilir.

Yap?

Ölçek, psikolojik bir yap? olarak **Okur Benlik Alg?s?**'n? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel ve duygusal bile?enleri içerir; bireyin okuma görevlerini ba?ar?yla yerine getirme kapasitesine dair öznel inanc?n? (okuma öz yeterli?) ve okuma eylemine yönelik duygusal tepkilerini kapsar. Yüksek okur benlik alg?s?na sahip bireyler, okuma zorluklar?yla daha etkili bir ?ekilde ba?a ç?kma

eğilimindedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliği, Yıldız ve Bulut (2016) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasında titizlikle analiz edilmiştir. Geçerlik analizleri için güçlü bir istatistiksel yöntem olan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA, ölçeğin maddelerinin, teorik olarak varsayılan faktör yapısını ne kadar iyi temsil ettiğini test etmeye olanak tanır.

Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe formunun orijinal yapıyı koruduğunu ve **Okur Benlik Algısı** yapısını uygun şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin amaçlandığı psikolojik yapıyı geçerli bir biçimde ölçebildiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışması, iç tutarlılık katsayıları hesaplanması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla geçerlik analizinde kullanılan yöntemle uyumlu olarak yine **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Güvenirlik çalışması, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yüksek güvenilirlik katsayıları (genellikle Cronbach Alfa değeri ile ifade edilir), ölçek maddelerinin iç tutarlılığını yüksek olduğunu ve farklı zamanlarda veya koşullarda uygulandığında kararlı sonuçlar üretme kapasitesine sahip olduğunu teyit etmektedir. Bu durum, ölçeğin ölçüm hatasını minimize ettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Okur Benlik Algısı Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonunda yapısal modeli test etmek üzere temel yöntem olarak **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** tercih edilmiştir. DFA, ölçeğin maddelerinin tek bir faktör altında mı toplandığını yoksa birden fazla alt boyuta mı sahip olduğunu belirlemek için kullanılır.

Analizler, uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin teorik yapısını Türk kültürü ve dili bağlamında geçerli olduğunu kanıtlamıştır. Bu faktör yapısı, **Okur Benlik Algısı** kavramının boyutlarının net bir şekilde ayrışmasına yardımcı olmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim çağındaki bireyler (Öğrenciler)

Yaş Grubu: Çalışmanın yapıldığı örnekleme yer alan öğrenci yaş grupları makalede detaylandırılmıdır.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, akademik performans değerlendirmek amacıyla geniş bir öğrenci grubunda yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert** Tipi Derecelendirme (Örneğin: 1=Hiç Katılmıyorum; 5=Tamamen Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Okuma Tutumu, Eğitim Psikolojisi, Likert Tipi, Psikometrik Özellikler, Mustafa Yıldız, Ayşe Bulut.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mustafa Yıldız

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için iletişim adresi: myildiz52@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması **2016** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve bilimsel araştırmalarda kullanılması için sorumlu yazara e-posta yoluyla ulaşılması ve kaynak gösterilmesi tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: okur-benlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yıldız, M. ve Bulut, A. (2016, Mart). Okur Benlik Algısı Ölçeği: Geçerlik güvenilirlik çalışması. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(22), 311-326.

Makalenin yay?nland??? dergi ba?lant?s?: ijoess.com

Okur Benlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kayna??n orijinal içeri?inde sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Y?id?z ve Bulut (2016) taraf?ndan yay?nlanan makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM